

Prins Pils, hossend tussen de hockey-meisjes, maar verkrampd als de microfoon openstond en de camera's liepen. De beeldvorming zat niet mee. Er volgde een uitgekiende strategie van retorisch warmlopen binnen het watermanagement en talrijke nevenfuncties. Wat heeft deze praktijkopleiding tot redenaar de kroonprins gebracht?

Jaap de Jong

# Van watermanager tot spraakwaterval?



Foto: ANP/Royal Image / Bas Czerwinski

## Willem-Alexanders toespraken

**H**et is eigenlijk niet eerlijk. Wat een kroonprins ook allemaal in het openbaar presteert en presenteert, de foutjes blijven hangen. De verwijzing naar de “open bron” om zijn Argentijnse schoonvader te verdedigen, de verhaspeling van een Mexicaans spreekwoord (waardoor hij het ongewild had over een slapende garnaal die ‘naar de kloten ging’) en uit zijn kindertijd: “Alle Nederlandse pers, opgerot!” Het zijn eindeloos hervertoonde voorbeelden in de categorie ‘een beetje dom’. Maar al jaren werkt hij hard aan zijn naschoolse opleiding, die hem ook veel leert over spreken in het openbaar. Wat zijn de resultaten van zijn retorische vorstenschool?

### ■ FUNCTIES

Willem-Alexander is niet op zijn mondje gevallen. De spreekangst van de Engelse koning George VI is hem gelukkig vreemd. Op school in Den Haag, gedurende zijn verblijf aan het United World College in Engeland, tijdens zijn universitaire opleiding geschiedenis en in het Leidse studentenmilieu heeft hij voldoende vrijheid gekregen in het spreken

voor een groep. Overigens zonder een ‘Leidsche beck’ – inclusief bekakte uitspraak en arrogante uitstraling – aan over te houden.

Enige vrijheid van spreken is belangrijk, maar een goed spreker moet ook weten waar hij over spreekt. Na zijn studie geschiedenis, en een introductieprogramma bij het Instituut Defensie Leergangen, zat de opleiding er voor de prins dan ook bepaald nog niet op. Hij heeft zich daarna binnen een verbazingwekkend aantal functies, nevenfuncties en erefuncties verdiept in talrijke sectoren van de maatschappij. Zo werd hij lid van de Raad van State om het bestuur van het land te leren doorgronden; daar volgde hij de beraadslagingen van door de wol geveerde bestuurders. En hij werd lid van het Internationaal Olympisch Comité (met als adviseur Erica ‘jullie zijn allemaal kanjers!’ Terpstra).

Ook manifesteerde hij zich op militair gebied. In kleurrijke rangen en functies te land, ter zee en in de lucht maakte hij kennis met de doelgerichtheid van de militaire communicatie. Als beschermheer heeft hij zich kunnen in-

Willem-Alexander bij de uitreiking van de Erasmusprijs 2012.

zetten voor de Nederlandse Hartstichting, de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, voor de Erasmusprijs en het Oranje Fonds en – opnieuw binnen het leger – voor de veteranen.

En dan is er natuurlijk sinds 1997 zijn spraakmakende passie voor het watermanagement. Op aanraden van zijn vader werd hij voorzitter van de Adviescommissie Water en van de Adviesraad voor Water en Sanitatie van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties.

En daarmee zijn alle functies nog niet genoemd; de lijst telt er in totaal ruim twintig. In de loop van de jaren heeft hij in al die gezelschappen vele toespraken gehoord, en nog belangrijker: gehouden.

### ■ PERSOONLIJKE ELEMENTEN

Die toespraken zijn misschien niet allemaal bewaard gebleven, maar de Rijksvoorlichtingsdienst heeft er vanaf 1999 ruim 185 gepubliceerd op [www.koninklijkhuis.nl](http://www.koninklijkhuis.nl). De meeste toespraken hield hij in het Engels, op staatsbezoeken, handelsmissies en watercongressen in het buitenland, maar natuurlijk waren